

§ 16 b miljøtilladelse til hestehold på Ryttervej 1, 6430 Nordborg

Meddelt d. 23. august 2018

Meddelt af Erhverv & Affald

Sønderborg Kommune

Registreringsblad

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	45521419
Husdyrbrugets navn	NordAls Rideklub
Beliggenhedsadresse	Ryttervej 1
Postnummer	6430
By	Nordborg

Ansøger

Ansøgersnavn	Egil S Madsen
Ansøgeradresse	Dalmose 1
Ansøgerpostnummer	6470
Ansøgerby	Sydals
Ansøgertelefon	40320884
Ansøger-email	madspart@mac.com

Ejer

Ejersnavn	Sønderborg Kommune
Ejeradresse	Rådhusvej 10
Ejerpostnummer	6400
Ejerby	Sønderborg
Ejertelefon	88726400
Ejer-email	post@sonderborg.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	17694103
Konsulent virksomhedsnavn	INGENIØRFIRMAET LARS BECH V/LARS BECH CHRISTENSEN
Konsulentnavn	Lars Bech
Konsulentadresse	Vissingsgade 28
Konsulentpostnummer	6400
Konsulentby	Sønderborg
Konsulenttelefon	20488847
Konsulent-email	bech.lars@gmail.com

Ejendom

Ejendomsnavn	
Ejendomsnummer	5400011679
CHR numre	

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 830 - Nordborg

Tilladelsen er udarbejdet af:

Sønderborg Kommune
Landbrugsgruppen
Erhverv og affald
Rådhusvej 10
6440 Sønderborg

Sagsbehandler: Ann-Kathrin Tessin

Sagsnummer: 18/24494

KS: TKOB

1 Indhold

1	Kommunens afgørelse	4
1.1	Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud.....	4
1.2	Offentlighed.....	5
1.3	Lovgrundlag	5
2	Vilkår for husdyrbruget	6
3	Indledning	9
3.1	Ikke teknisk resume	9
4	Vurdering af husdyrbruget og det ansøgte.....	9
4.1	Husdyrhold og stalde	9
4.2	Gødnings- og foderopbevaringsanlæg	10
4.3	Energi- og vandforbrug	10
4.4	Landskabelig vurdering og overholdelse af afstandskrav	11
4.5	Planmæssige forhold	13
4.6	Husdyrbrugets ammoniakemission og natur	14
4.7	Husdyrbrugets lugtemission	19
4.8	Andre genepåvirkninger fra husdyrbruget	20
4.9	Affaldsproduktion	21
5	BAT (bedste tilgængelige teknik) på husdyrbruget	22
6	Offentliggørelse, klagevejledning og underretning.....	22
	Bilag	24
	Bilag 1. Oversigtskort over anlægget	25
	Bilag 2. Beskyttet natur efter national og international lovgivning	26
	Bilag 3- Natura2000 område, trusler	29
	Bilag 4. Beregningspunkter og beskyttet natur ved ejendommen.....	30

1 Kommunens afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøtilladelse efter Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 16 b på Ryttervej 1, 6430 Nordborg, matrikel 830 - Nordborg, til godkendelse af hestehold med de stillede vilkår.

Sønderborg Kommune meddeler tilladelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer at miljøtilladelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af hesteholdet, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Tilladelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, i beskrivelsen af ejendommen samt i vurderingen af ejendommen. Tilladelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, kommunens vurdering og generelle lovkrav.

De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med godkendelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbrugslovens¹ § 42.

Der er ikke med denne miljøtilladelse taget stilling til evt. tilladelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Miljøtilladelsen omfatter hele husdyrbruget.

1.1 Udnyttelsesfrist og kontinuitetsbrud

Miljøtilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses som udnyttet når byggeriet er færdigmeldt. Hvis tilladelsen kun er udnyttet delvist, bortfalder den del, der ikke er udnyttet.²⁾

En udnyttet godkendelse, tilladelse, eller afgørelse efter anmeldelse kan bortfalde helt eller delvist, hvis den efterfølgende ikke har været udnyttet i 3 på hinanden følgende år². I forhold til tilladelser, hvor produktionstilladelsen er meddelt i m² produktionsareal, forudsætter udnyttelse, at mindst 25 % af det godkendte, tilladte eller anmeldte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt, og at den driftsmæssige udnyttelse ikke på noget tidspunkt ophører i 3 på hinanden følgende år.

Driftsmæssig udnyttelse kræver, at der er dyr på produktionsarealerne svarende til mindst 50 % af det mulige ifølge dyrevelfærdskravene eller andre krav f.eks. økologiregler, som husdyrbruget er underlagt.

¹ Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 1572 af 20. december 2006, med ændringer

² § 59 a stk. 2 i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 1572 af 20. december 2006, med ændringer

1.2 Offentlighed

Sønderborg Kommune vurderer, at ændringerne i staldene og forlængelsen af ridehallen er af underordnet betydning for naboerne og der bliver derfor, i forbindelse med udarbejdelsen af tilladelsen, ikke gennemført en høring af naboer, jf. § 56 stk. 2. i husdyrbrugloven.

Miljøtilladelsen er meddelt den 23. august 2018.

Afgørelsen er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 23. august 2018 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Sønderborg Kommune gør opmærksom på, at den meddelte tilladelse udelukkende omfatter forholdet til miljølovgivningen.

1.3 Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet i henhold til kravene i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. nr. 1572 af 20. december 2006 med tilhørende bekendtgørelse om tilladelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug, nr. 1380 af 30. november 2017, samt miljøstyrelsens vejledning om miljøregulering af husdyrhold.

Gældende lovgivning og generelle regler for driften af en landbrugsejendom og håndtering af diverse produkter anvendt på ejendommen forudsættes kendt og skal følges. Der henvises derfor i øvrigt til:

Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., nr. 865 af 23. juni 2017

Lov nr. 358 af 6/06/1991 om miljøbeskyttelse

Lov nr. 9 af 3/01/1992 om naturbeskyttelse

Bekendtgørelse nr. 844 af 23/06/2017 om miljøregulering af visse aktiviteter

Bekendtgørelse nr. 1309 af 18/12/2012 om affald

Regulativ for erhvervsaffald i Sønderborg Kommune

Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier i Sønderborg Kommune

Bekendtgørelse om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines, nr. 1611 af 10/12/2015

Kommuneplan for Sønderborg Kommune 2017-2029

2 Vilkår for husdyrbruget

Denne miljøtilladelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for tilladelsen.

Generelle vilkår

1. Vilkårene i denne tilladelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra den dato hvor tilladelsen træder i kraft.
2. Tilladelsen skal være udnyttet inden 6 år fra tilladelsen er meddelt. Tilladelsen anses som udnyttet ved færdiggørelse af bygge- og anlægsarbejder samt, at 25 % af produktionsarealet er udnyttet driftsmæssigt med en belægning på 50 % af maxkapaciteten.
3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal meddeles til Sønderborg Kommune.
4. Et eksemplar af miljøtilladelsen skal til enhver tid være tilgængeligt på husdyrbruget. De vilkår der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Staldanlæg og produktioner

5. Der må kun placeres dyr i de med rødt markerede stalde:

6. Husdyrbrugets produktionsareal, dyretype og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten:

Stalde og produktioner					
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift					
Udvidet Ridehal	1403	Blandet ventilation	3 m		
GL. Stald_1	341	Blandet ventilation	3 m	(#75901) Heste. Dybstrøelse	167
Halmlade m. heste	435	Blandet ventilation	3 m	(#75904) Heste. Dybstrøelse	189
Sum					356

Affald

- Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
- Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.
- Fast farligt affald som fx brugte olie- og brændstoffiltre skal opbevares indendørs i en beholder, der er resistent overfor olie og brændstof. Batterier, elsparepærer og spraydåser skal opbevares indendørs til de bortskaffes. Batterier opbevares i en syrefast beholder.

Fluer og skadedyr

- Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter miljømyndighedens vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan miljømyndigheden meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres en handleplan med foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
- Der skal føres logbog over hyppigheden af fluebekæmpelse på ejendommen.
- Der skal til stadighed tilstræbes renholdelse og ryddelighed på virksomhedens indendørs- og udendørsarealer, således at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mm.).

Lugt

- Hvis der efter miljømyndighedens vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøtilladelsen, kan miljømyndigheden meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, der minimerer generne.

Andre gener fra anlægget

14. Driften må ikke medføre væsentlige gener for omboende, herunder gener fra lys, støv, støj, transport eller lignende
15. Såfremt miljømyndigheden vurderer, at driften giver anledning til flere gener for omboende end forventet, skal virksomheden lade udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af generne, som skal godkendes af miljømyndigheden, og derefter gennemføres.

3 Indledning

Nordals rideklub har søgt om en § 16 b miljøtilladelse, efter lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., af ejendommen Ryttervej 1, 6430 Nordborg.

Sønderborg Kommune er tilladelsesmyndigheden.

3.1 Ikke teknisk resume

Der er søgt om en godkendelse af produktionsarealet på i alt 356 m². Produktionsarealet er fordelt i to stalde med heste på dybstrøelse.

Ændringerne af boksarealerne i de eksisterende stalde sker af hensyn til den nye hestelov som skal overholdes inden 2020. Den nye hestelov stiller krav til et minimumsmål for boksstørrelsen. Udvidelsen sker i eksisterende stalde. Derudover søges der om en forlængelse af den eksisterende ridehal på ca. 23 m.

Forurening og gener fra anlæg

Ændringerne giver ikke anledning til en væsentlig merdeposition af ammoniak til naturområder omkring ejendommen. Lugtberegningerne viser at geneafstanden til forskellige nabobeboelser er overholdt.

4 Vurdering af husdyrbruget og det ansøgte

Sønderborg Kommune skal ved meddelelse af en tilladelse efter § 16 b i husdyrgodkendelsesloven vurdere, om de ansøgte ændringer vil have en væsentlig indvirkning på miljøet.

Kommunen skal også vurdere, om husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensyn til omgivelserne.

4.1 Husdyrhold og stalde

Ejendommen drives som en rideklub. Et oversigtskort over ejendommen kan ses i bilag 1.

Af tabel 1 fremgår staldenes størrelse og produktionsareal i m², dyretype og staldsystemer.

Det samlede produktionsareal udgør 271 m² i nudrift og 356 m² i ansøgt drift.

Produktionsarealets størrelse og hesteloven bestemmer hvor mange heste der maksimalt må være i stalderne.

Tabel 1. Oversigt over stalde, dyretyper og miljøteknologi i ansøgt drift.

Stald	Staldstørrelse m ²	Produktionsareal m ²	Dyretype, Staldsystem
Gl. stald	341	167	Heste, Dybstrøelse
Halmlade med heste	435	189	Heste, Dybstrøelse

På baggrund af ovenstående stilles følgende vilkår:

- Vilkår 5
- Vilkår 6

4.2 Gødnings- og foderopbevaringsanlæg

Gødningsopbevaring

Der er en åben container på 11 m² til opbevaring af dybstrøelse fra hesteboksene.

Tabel 2 viser en oversigt over ejendommens gødningsopbevaringsanlæg.

Tabel 2. Gødningsopbevaringsanlæg

Type	Areal (m ²)	Overdækning
Container	11	Presenning

Der er lavet en aftale med Jacob Rudolph om overførsel af mæg en gang om ugen.

Foderopbevaring

Der er 1 fodersilo ved den gamle stald. Siloen står på et befæstet areal.

Anlægsarbejder, bygningsmæssige ændringer, placering af ny bebyggelse

Størrelsen på boksene i den gamle stald og halmladen ændres med hensyn til hestelovens forskrifter. I halmladen etableres 85 m² ekstra produktionsareal i forhold til nudriften Ridehallen bliver forlænget med ca. 23 m mod øst.

Samdrift med andre husdyrbrug

Husdyrbruget på Ryttervej 1, 6430 Nordborg er ikke teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med andre ejendomme.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at den beskrevne opbevaring af fast husdyrgødning opfylder kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

4.3 Energi- og vandforbrug

Der anvendes primært el til belysning. Staldene er opvarmet med træpillefyr, som også opvarmer boligen. Alle stalde er isolerede. Udtørring af stalde efter vask sker med dieseloliefyret varmekanon.

Belysningen i staldene er med lysstofrør. Der er ikke umiddelbart planer om energireducerende tiltag.

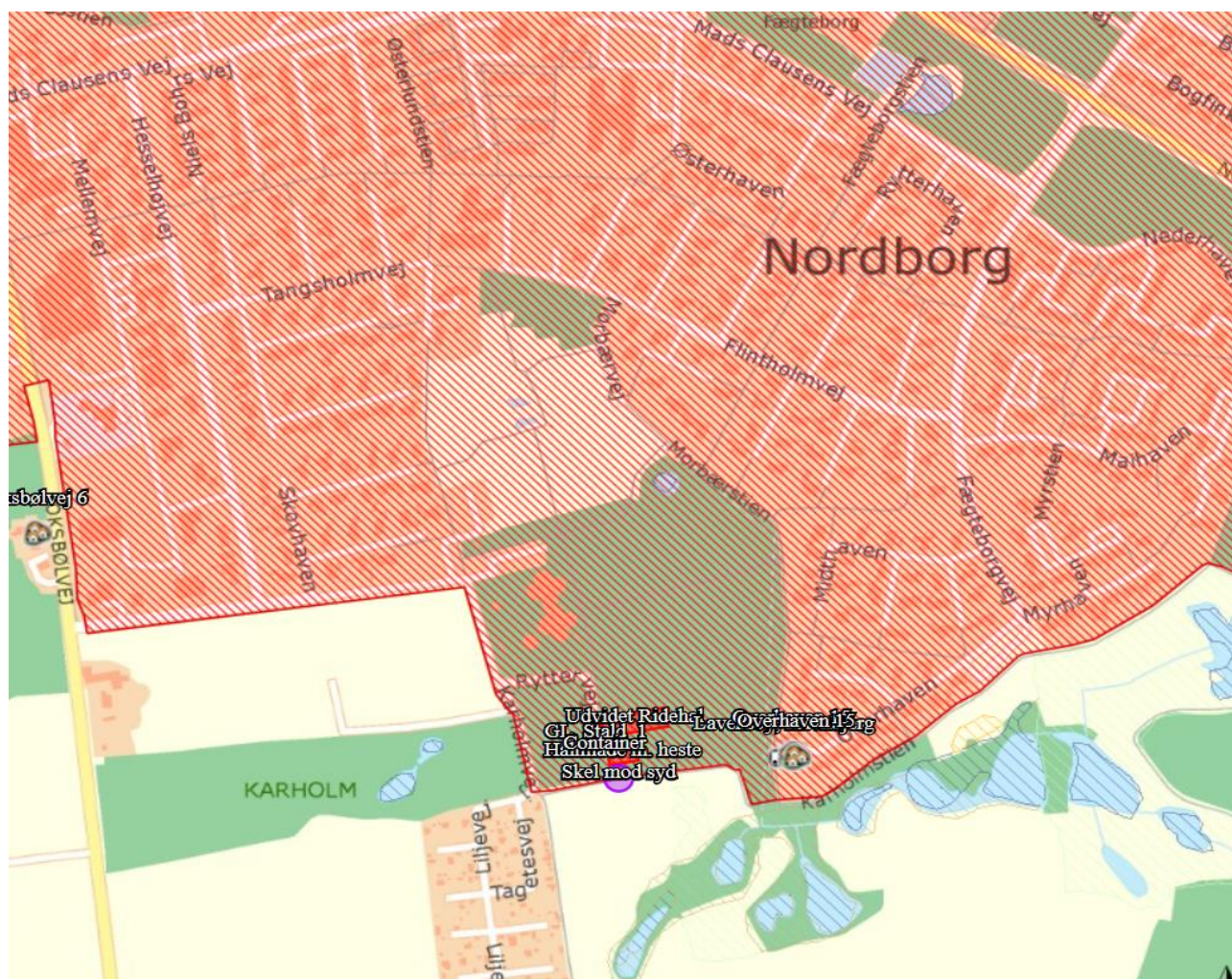
Vandforbrug

Der føres ikke løbende journal over energi- og vandforbrug, men forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Det er ikke påtænkt at udarbejde planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager med efterfølgende igangsætning af reparation.

4.4 Landskabelig vurdering og overholdelse af afstandskrav

Husdyrbrugets beliggenhed

Figur 1. Husdyrbrugets placering i forhold til omgivelserne. Det rødt skraverede område er byzone.

Figur 1 viser en oversigt med angivelse af anlæggets placering i forhold til omgivelserne. Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. § 6 er etablering af husdyranlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug der medfører forøget forurening, ikke tilladt indenfor eller i en afstand af mindre end 50 m.

Tabel 3. Forbudzoner § 6 (målt fra nærmeste stald eller lager, hvor der sker ændringer)

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Byzone	0 m	Fra rideklubben til byzoneområde	50 m
Sommerhusområde	Ca. 3,1 km	Fra rideklubben til sommerhusområde ved Arnbjerg	50 m
Lokalplanlagt område (bolig, erhverv, rekreative formål etc.)	0 m	Rideklubben ligger i "Boligområde i Østerlund"	50 m
Nærmeste nabo (uanset landbrugspligt eller ej)	171 m	Fra rideklubben til Overhaven 15	50 m

Rideklubben er beliggende i byzone og i lokalplanlagt område "boligområde i Østerlund". Fra husdyrbruget er der ca. 171 meter til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt, som ikke er ejet af ansøger. Der er ca. 171 meter til nærmeste beboelse, som er en del af samlet bebyggelse. Det drejer sig om Overhaven 15, som ligger øst for rideklubben, Se figur 1.

Etablering af husdyranlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, der medfører forøget forurening, er endvidere ikke tilladt indenfor eller i en afstand af 50 meter fra de i tabel 3 beskrevne afstande.

Jf. Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning mv. § 8 må stalde og lign. samt gødningsopbevaringsanlæg ikke etableres indenfor de afstande der fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Oversigt over afstande

Nærmeste...	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Stuehus	-	Der er intet stuehus på adressen	15 m
Naboskel	Ca. 15,4 m	Der udvides i eksisterende bygninger	30 m
Levnedsmiddelvirksomhed	> 25 m	Butikker i Nordborg	25 m
Fælles vandindvindingsanlæg	692 m	Fra rideklubben til Oksbøl Sogns vandværk	50 m
Enkelt vandindvindingsanlæg	1.100 m	Fra rideklub til DGU boring 161.197 (vandboring)	25 m
Vandløb	128 m	Fra rideklub til tørvemosebæk /Stevningbæk.	15 m

Dræn	> 15 m	Så vidt vides er der ingen drænrør indenfor 15 m fra stalde og lagre.	15 m
Sø (større end 100 m ²)	128 m	Fra rideklubben til sø sydøst for ejendommen	
Privat fællesvej	> 15 m	Der er ikke umiddelbart kendskab til, hvor den nærmeste private fællesvej ligger	15 m
Offentlig vej	16 m	Ryttervej	15 m
Kategori 1	Ca. 10 km	Fra staldanlægget til Lilleskov, Troldsmose	10 m

Miljømyndighedens vurdering

Af tabel 3 og 4 fremgår det, at Husdyrlovens §§ 6, 7 og 8 overholdes med undtagelse af afstandskrav til byzone, lokalplanlagt område og skel. Kommunen har mulighed for at dispensere fra de nævnte afstandskrav jf. § 9 i husdyrloven. Da der har været hestehold og rideklub på adressen i mange år, vurderes det, at den mindre ombygning i de eksisterende bygninger og en forlængelse af ridehallen ikke vil være til gene for omboende (ingen udvidelse af hestehold), og der dispenseres hermed for afstandskravene jf. § 9 i husdyrloven.

4.5 Planmæssige forhold

Ifølge Kommuneplan 2017 – 2029 for Sønderborg Kommune ligger ejendommen i byzone med kommuneplannummer 1.4.004.D (1). Ejendommen er beliggende i et område, som er omfattet af en lokalplan.

Ifølge Spildevandsplan 2016 - 2021 for Sønderborg Kommune ligger ejendommen i et område hvor der er planlagt at gennemføre separat kloakeret.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer, at ændringerne i det eksisterende anlæg og forlængelsen af ridehallen kan ske uden at der opstår konflikt med planforholdene i Sønderborg Kommune.

Bygge- og beskyttelseslinjer, fredninger mv.

Sønderborg Kommune konstaterer på baggrund af gennemgang af kort, at rideklubben er beliggende uden for følgende udpegninger:

- Fredede områder
- Fortidsmindebeskyttelseslinje
- Kirkebyggelinjer og kirkelandskaber

- Å- og søbeskyttelseslinjer
- Strandbeskyttelseslinje
- Klitfredningslinje
- Bevaringsværdige landskaber
- Geologisk bevaringsværdi
- Kulturhistorisk bevaringsværdi
- Lavbundsareal
- Naturbeskyttelsesområder
- Skovrejsningsområder
- Skovbyggelinjer
- Værdifulde kulturmiljøer
- Rekreative interesseområder
- Indsatsområde for truede dyrearter

Natura 2000: Der er ingen bygninger inden for Natura 2000. Det nærmeste terrestriske Natura 2000 område til det ansøgte projekt på Ryttervej 1 er N104 Lilleskov og Troldsmose ca. 10 km fra anlægget.

Beskyttede naturarealer (§ 3): Ca. 46 m sydøst for halmladen ligger en beskyttet eng.

Økologiske forbindelser: ca. 14 m syd for anlægget ligger en økologisk forbindelse. Anlægget berører ikke forbindelsen.

Miljømyndighedens vurdering

Den eksisterende ridehal ønskes forlænget mod øst. Forlængelsen vil være på ca. 23 m. Forlængelsen af ridehallen vil blive udført i samme materiale og farve som den eksisterende del af ridehallen. På grund af et tæt levende hegn mod øst og nord, vil forlængelsen af ridehallen ikke være til gene, da det ikke er synlig for naboer.

Sønderborg Kommune vurderer, at forlængelsen af ridehallen ikke vil forringe de landskabelige værdier.

4.6 Husdyrbrugets ammoniakemission og natur

Ammoniak, natur og bilag IV arter

Afsnittet omhandler husdyrbrugets ammoniakpåvirkning af beskyttet natur, der sker/forekommer fra husdyrbrugets stalde og gødningsopbevaringsanlæg.

Ammoniak og natur

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder,

der er beskyttet af dansk lovgivning eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV arter).

Den samlede ammoniakemission i ansøgt drift og i nudrift (8-års drift) fra husdyrproduktionen på Ryttervej 1 er vist i nedenstående tabel:

Tabel 5.

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: **118,4** (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift): **0,0** (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift): **28,3** (kg NH₃-N/år)

Ammoniakdepositionskrav

Nedenstående tabel 6 viser specifikke krav om maksimal total- og merdeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur, samt krav der kan stilles til kategori 3 natur.

For nærmere beskrivelse af naturarealer der hører under kategori 1-3 samt beskyttede naturtyper udenfor kategorierne se Bilag 2.

Tabel 6. Krav til maksimal ammoniakdeposition i kategori 1-3.

Naturtyper med fastsat beskyttelsesniveau	Beskyttelsesniveauer
Kategori 1. § 7 stk. 1, nr. 1	Max. <i>Totaldeposition</i> (stald og lager) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. § 7 stk. 1, nr. 2	Max. <i>totaldeposition</i> på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3.	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. <i>merdeposition</i> , og hvad det nødvendige krav til max. <i>deposition</i> skal være. Kravet må dog ikke være under en max. <i>merdeposition</i> på 1,0 kg N/ha pr. år
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 300-500 m	

Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH ₃ -N pr. år indenfor 1.000-2.500 m
--

Naturområder ved Ryttervej 1

Sønderborg Kommune har foretaget en konkret vurdering af de mulige påvirkninger af naturen i nærområdet til ejendommen på Ryttervej 1. Vurderingen tager udgangspunkt i beregninger af ammoniakdeposition til de enkelte naturområder. I de tilfælde, hvor det på baggrund af beregningerne vurderes nødvendigt, er der foretaget besigtigelser af naturområderne.

Der findes i nærområdet til Ryttervej 1 flere naturarealer. De naturarealer der ligger nærmest, er mose og overdrev (kategori 3), en beskyttet enge og søer.

Beregnete værdier for ammoniakdeposition til naturarealer ved Ryttervej 1

Depositionsberegningen til nærliggende naturområder der er foretaget i husdyrgodkendelse.dk, fremgår af nedenstående tabel:

Tabel 7. Depositionsberegning til nærliggende naturområder

Naturpunkt	Betegnelse fra ansøgning	Naturtype	§ 7 natur	Bilag IV arter	Afstand	Mer-deposition (kg N/ha/år)	Total deposition (kg N/ha/år)
A	Sø mod vest	Sø			150	0,0	0,2
B	Sø mod sydøst	Sø			150	0,0	0,2
C	Kat. 3 mose	Mose	Kat. 3		150	0,0	0,1
1809	Kat. 3 overdrev	Overdrev	Kat. 3		350	0,0	0,1
D	Skov mod vest	Skov	Kat. 3		70	0,1	0,6
N2000	Natura 2000	Skov	Kat. 1		10 km	0,0	0,0
Arnkil	Kat. 2 areal	Overdrev	Kat. 2		7 km	0,0	0,0

Ammoniakfølsomme naturtyper indenfor Natura 2000 områder (kategori 1 natur)

Det nærmeste terrestriske Natura 2000 område til det ansøgte projekt på Ryttervej 1 er N104 Lilleskov og Troldsmose ca. 10 km fra anlægget.

Naturtyperne i Natura 2000 området er omfattet af § 7 i husdyrloven som kategori 1 natur. Efter lovgivningen er den maksimalt tilladelige totaldeposition 0,2 kg N/ha/år.

Den beregnede ammoniakdeposition til kategori 1-natur er på 0,0 kg N/ha/år i både merdeposition og totaldeposition.

For nærmere beskrivelse af Natura2000 områder tættest ved anlægget –se Bilag 3.

Kategori 2-natur (større ammoniakfølsomme naturtyper udenfor Natura 2000-områder)

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder, se bilag 2.

Efter en gennemgang af luftfotos er det registreret, at nærmeste § 7 kategori 2 areal, et beskyttet overdrev >2,5 ha, findes ca. 7 km fra ejendommen på Arnkils Øre. Beregningen af kvælstofdeposition viser, at merdepositionen til overdrevet vil være 0 kg N/ha/år.

Kategori 3-natur (andre ammoniakfølsomme naturområder)

Kategori 3-natur er ammoniakfølsomme naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens §3, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, se bilag 2.

Ammoniakfølsom skov

Naturpunkt D

Den nærmeste potentielle ammoniakfølsomme skov ligger ca. 70 meter vest for anlægget (naturpunkt D). Den beregnede merdeposition til naturpunkt D er 0,1 kg N/ha/år.

Beskyttet mose

Nærmeste kategori 3 mose ca. 150 meter fra anlægget (naturpunkt C.). Den beregnede merdeposition er 0 kg N/ha/år.

Beskyttet overdrev

Nærmeste kategori 3 overdrev ca. 350 meter fra anlægget (naturpunkt 1809). Den beregnede merdeposition er 0 kg N/ha/år.

Miljømyndighedens vurdering

Ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Bilag IV arter

Bilag IV arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10x10 km fordelt over hele landet. Af listen fremgår det, at følgende arter er registreret i nærområdet til Ryttervej 1:

Brunflagermus
Sydflagermus
Dværgflagermus
Vandflagermus
Troidflagermus
Stor Vandsalamander
Spidssnudet frø
Løvfrø
Løgfrø

Kommunens egne registreringer af særligt beskyttede padder viser, at der er registreret forekomst af Løvfrø i området omkring Nordborg Rideskole, især ved Stevning Mose, der ligger ca. 150 meter fra rideskolen.

Flere af områdets søer og vådområder *kan* være levested for særligt beskyttede arter af padder.

Gamle bygninger og træer *kan* fungere som dagskjul og overvintringssted for flagermus.

Miljømyndighedens vurdering

Sønderborg Kommune vurderer med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

4.7 Husdyrbrugets lugtmission

Lugtgeneberegningerne viser, at geneafstandskrav for lugt til samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Se tabel 8.

Tabel 8. Oversigt over lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Overhaven 15	0	NY	0	0	184,5	Ja
 Overhaven 15	0	NY	0	0	184,5	Ja
 Lavensby, Havnbjerg	0	NY	0	0	0	Ja

Konsekvenszone: 0 m

Nærmeste enkelt bolig og samlede bebyggelse tager udgangspunkt i beboelsen på Overhaven 15, som ligger ca. 184,5 m fra halmladen med heste. Da rideklubben ligger i byzonen er afstanden 0 m til byzone.

Kumulation af lugt

Hvis der er andre husdyrbrug, som medfører lugtgener i det samme punkt i byzone, samlet bebyggelse eller hos nabo, skærpes kravene til geneafstanden i forbindelse med ansøgningen. Der er ingen kumulation med andre ejendomme.

Miljømyndighedens vurdering

Husdyrgodkendelsesloven fastlægger et bestemt beskyttelsesniveau for lugt fra staldanlæg. Vurderingen af, om det ansøgte lever op til husdyrgodkendelseslovens krav om lugtgener, baseres på beregningerne i det elektroniske ansøgningssystem. Lugtgeneafstanden er et udtryk for, hvor langt væk fra produktionen der vil opleves uacceptable lugtgener.

Konsekvenszonen, dvs. det område som identificerer hvilke naboer, der ville kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke, og lugtgeneafstandene til enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er beregnet til 0 m. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Der stilles vilkår om afhjælpende foranstaltninger, hvis miljømyndigheden imod forventning vurderer, at der er væsentlige lugtgener.

På baggrund af ovenstående gives følgende vilkår:

- Vilkår 13

4.8 Andre genepåvirkninger fra husdyrbruget

Støj og vibrationer

Der forventes ingen væsentlige støjgener fra ejendommen. Den nuværende drift fortsættes, og der sker ingen udvidelse af aktiviteterne.

Støv fra anlæg og maskiner

Der forventes ingen væsentlige støvgener fra ejendommen. Den nuværende drift fortsættes, og der sker ingen udvidelse af aktiviteterne.

Lys

Der er udelukkende orienteringslys ved stalde ridehal og belysning på ridebanen. Lyset vil kun være tændt i forbindelse med arbejdsopgaver. Lyset i stalden er tændt i forbindelse med fodring og ophold i stalden. Den nuværende drift fortsættes, og der sker ingen udvidelse af aktiviteterne.

Fluer og skadedyr

Der sprøjtes med staldchok i stalden og der smøres sticky trap lim på spande på foldene. Der er ingen problemer med rotter.

Transporter

Til- og frakørsel til rideklubben sker ad indkørslen fra Ryttervej. Transporterne sker typisk i dagtimerne. Der leveres foder ca. 4 gange årligt og træpiller ca. 5-6 gange årligt. En container med dybstrøelse køres en gang om ugen til modtageren. Herudover er der kørsel med personbiler. Den nuværende drift fortsættes, og der sker ingen udvidelse af aktiviteterne.

Miljømyndighedens vurdering

Den nuværende drift fortsættes, og der sker ingen udvidelse af aktiviteterne.

Det vurderes, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjmålinger eller –beregninger. Ejendommen skal leve op til gældende støjkrav for virksomheder. Der er stillet vilkår hertil.

Med hensyn til støvgener fra ejendommen forventes det ikke at give væsentlige problemer.

Anlæggets placering vurderes til at yde en tilstrækkelig afskærmning imod lysgener for omboende. Sønderborg Kommune vurderer derfor at der ikke er grund til at stille yderlige vilkår.

Opbevaring af foder samt rengøring af arealer omkring fodersiloer skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.). Der foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse på ejendommen. Såfremt der efter miljømyndighedens vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan miljømyndigheden meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres en handleplan med foranstaltninger svarende til de enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi. Hyppigheden af fluebekæmpelse skal noteres i en logbog. Der er stillet vilkår hertil.

Sønderborg Kommune vurderer, at ejendommen med den ansøgte drift, ikke medfører forhøjet risiko for tilhold af skadedyr og forekomst af fluer.

Miljøtilladelsen meddeles i medfør af Husdyrbrugsloven. Der kan derfor kun stilles vilkår til, hvilke udkørselsveje på ejendommen, der må benyttes og hvornår. Færdselsloven regulerer kørsel på offentlige veje.

Ind-/udkørsel til anlægget vurderes at være hensigtsmæssigt placeret i forhold til naboer og trafik hensyn. Den interne trafik på ejendommen vurderes ligeledes ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Der stilles derfor ikke vilkår til kørselsveje.

På baggrund af ovenstående gives følgende vilkår:

- Vilkår 10
- Vilkår 11
- Vilkår 12
- Vilkår 14
- Vilkår 15

4.9 Affaldsproduktion

Der forventes meget små mængder affald fra rideklubben. Der vil blandt andet være plastik fra wrapballer, lysstofrør og pap. Plastik fra wrapballer afleveres på Vesterlund Containerplads.

Miljømyndighedens vurdering

Rideklubben er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, og ansøger skal selv sørge for at sortering, opbevaring og bortskaffelse sker i overensstemmelse med Sønderborg Kommunes affaldsregulativ.

Ejer skal sikre sig, at genanvendeligt affald bliver afleveret til et registreret genanvendelsesanlæg.

Der henvises til:

- *Affaldsbekendtgørelsen*
- *Forskrift for opbevaring af farligt affald og kemikalier Forskrift 1/2011*
- *Regulativ for erhvervsaffald, 2017*
- *Regulativ for husholdningsaffald, 2017*
- *Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr*

På baggrund af ovenstående gives følgende vilkår:

- Vilkår 7
- Vilkår 8
- Vilkår 9

5 BAT (bedste tilgængelige teknik) på husdyrbruget

Et af hovedformålene med husdyrbrugloven, er at fremme anvendelsen af renere teknologi og sikre brug af den bedste tilgængelige teknik på bedriften. Princippet om brugen af bedst tilgængelige teknik (BAT) indebærer, at der inden for en given sektor skal anvendes den miljømæssigt set mest effektive og avancerede teknologi i produktionen.

Ifølge husdyrgodkendelseslovens § 27 stk. 2, er der ingen krav om BAT hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mindre end 750 kg N/ år.

Der er i it- ansøgningssystemet www.husdyrgodkendelse.dk beregnet en totalemission af ammoniak fra stald på 118 kg N/år og der er derfor ikke krav om anvendelse af BAT.

6 Offentliggørelse, klagevejledning og underretning

Nabo- og partshøring

Et udkast til miljøtilladelse blev den 17. august 2018 udsendt til høring hos ansøger selv, samt dennes konsulent. Der var ingen bemærkninger. Da konsekvensradiussen for lugt er beregnet til at være 0 m, og der ikke sker væsentlige ændringer, har Sønderborg Kommune vurderet, at der ikke er andre parter i sagen vedrørende meddelelse af tilladelsen. Et udkast af denne tilladelse er sendt i partshøring hos:

- Nord-Als rideklub
- Rådgiver Lars Bech Christensen

Annoncering af afgørelse

Afgørelsen om tilladelse efter Lov om miljøtilladelse mv. af husdyrbrug er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 23. august 2018 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Denne tilladelse er meddelt i overensstemmelse § 16 b i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v., (Miljøministeriets lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøtilladelse m.v. af husdyrbrug § 84 – 87.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr som fremgår af www.nmkn.dk og www.naevneneshus.dk. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen.

Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen.

Myndigheden videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb torsdag den 20. september 2018.

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i Lov om miljøtilladelse m.v. af husdyrbrug, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Ann-Kathrin Tessin
Erhverv og Affald
Sønderborg Kommune

Bilag

Bilag 1. Oversigtskort over anlægget

Bilag 2. Beskyttet natur efter national og international lovgivning

Definition af beskyttede naturområder:

Natura 2000 naturtyper	Arealer beskyttet af international lovgivning. Udpegede naturarealer, der skal bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, der er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene.
Naturtyper beskyttet efter § 3 i naturbeskyttelsesloven	Arealer beskyttet af national lovgivning. Enge, moser, heder og overdrev på 2.500 m ² (for de enkelte området eller i sammenhæng med hinanden) eller søer på 100 m ² inklusiv fugtig bredvegetation. De beskyttede arealer har indhold af plante- og dyreliv karakteristisk for naturtypen. Naturtyperne er beskyttet mod alle tilstandsændringer. Registreringen af beskyttet natur er kun vejledende, hvorfor Kommunen skal høres i de konkrete tilfælde.

Kategorisering af naturtyper

En øget ammoniakdeposition påvirker naturarealer. Vurderingen om hvorvidt, der skal stilles konkrete krav til ammoniakemissionen, afhænger af hvilken kategori naturtypen hører under. De forskellige kategorier beskrives herunder, og kan ses i tabel 1.

Kategori 1, 2 hører under husdyrgodkendelseslovens § 7. Kategori 3 er beskrevet i § 27 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug. For de naturtyper der hører under kategori 1-3, kan der stilles krav om specifikt maksimal værdi for samlet ammoniakdeposition.

Enge og søer hører ikke under en kategori, men er generelt beskyttede af naturbeskyttelseslovens § 3. For dem gælder, at det skal vurderes om en ekstra kvælstoftilførsel kan forårsage en ændring af naturtilstanden. Efter naturbeskyttelseslovens § 3 må der ikke ske en tilstandsændring uden dispensation fra Kommunen. Kommunen kan i særlige tilfælde give dispensation til en tilstandsændring i beskyttet natur.

Tabel 1. Kategorisering af naturarealer.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse
Kategori 1	Natura 2000 naturtyper
Kategori 2	Beskyttede heder, højmoser, lobeliesøer > 10 ha og overdrev > 2,5 ha.
Kategori 3	Beskyttede heder, moser, overdrev samt ammoniakfølsomme skove.

	<p>For at være ammoniakfølsom skal skoven opfylde mindst et af følgende tre kriterier:</p> <p>1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,</p> <p>2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skovjordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller</p> <p>3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25 og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.</p>
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniakfølsomme.	Enge og søer

Tålegrænser for naturtyper

Tålegrænser for de forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald varierer jf. Vejledning om godkendelse af husdyrbrug. Se tabel 2.

Tabel 2. Tålegrænser for forskellige naturtyper mht. ammoniaknedfald (Faglig rapport fra arbejdsgruppen om ammoniak Faglig rapport fra DMU, nr. 568 2006)

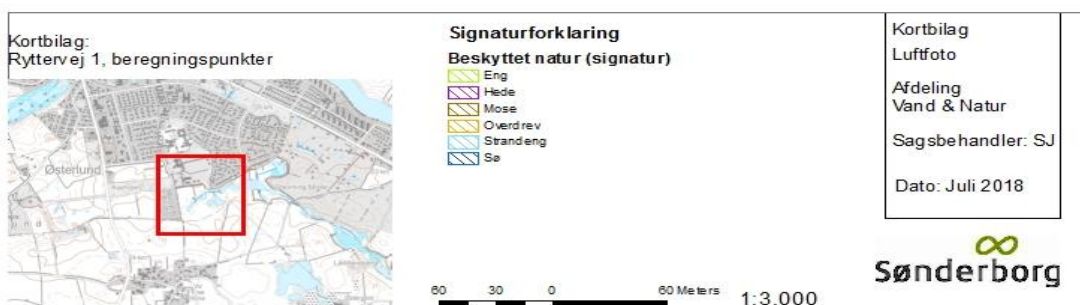
Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	10-25	Sure overdrev 10-20, kalkholdige overdrev 15-25
Klit	10-25	klit 10-20, fugtige klitlavninger 10-25
Hede	10-25	tør hede 10-20, våd hede 15-25
Fersk eng	15-25	
Strandeng	30-40	
Mose (og kær)	5-25	højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-20, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-20	
Nåleskov	10-20	

Baggrunds niveauet for kvælstofbelastningen ligger i Sønderborg Kommune på 16-21 kg N/ha/år. I området omkring ejendommen ligger baggrundsbelastningen på ca. 20 kg N/ha/år.

Bilag 3- Natura2000 område, trusler

Habitatnaturtype/-art	Trussel
Strandvold med flerårige planter	Tilgroning, invasive arter
Strandeng	Tilgroning, invasive arter, uhensigtsmæssig hydrologi
Næringsrig sø	Tilgroning
Bøg på muld	Næringsstofbelastning
Bøg på mor	Næringsstofbelastning
Ege-blandskov	Næringsstofbelastning
Elle- og askeskov	Næringsstofbelastning, uhensigtsmæssig hydrologi
Skæv vindelsnegl	Arealreduktion/fragmentering, tilgroning (levested)
Stor vandsalamander	Tilgroning

Natura 2000 område nr. 104, Lilleskov og Troldsmose

Beregningspunkter og beskyttet natur ved ejendommen.